

Envision 4.7 -konferenssin suositus: Elinikäinen oppiminen

Mitä on elinikäinen oppiminen ja miten se liittyy kestävän kehityksen tavoitteeseen 4.7?

Oppiminen on ratkaisevan tärkeää Agenda 2030:n toteuttamisessa, ja siksi oppiminen on tunnustettava tärkeäksi yhteiskunnalliseksi muutosvoimaksi kohti kestävästä kehitystä. Oppimista voi tapahtua monenlaisissa asiayhteyksissä ja kaikissa elämänvaiheissa esikoulusta eläkeikään. Elinikäinen oppiminen tarkoittaa oppimista prosessina, jota tapahtuu kaikkina aikoina kaikissa paikoissa ja joka kattaa niin formaalin oppimisen kuin non-formaalin ja informaalinkin oppimisen. Elinikäinen oppiminen on ennen kaikkea jatkuvan oppimisen prosessi, joka täyttää sekä yksilön omia tarpeita että yhteisön tarpeita. Merkittävän kannustimen globaalien kansalaiskasvatuksen edistämiseen muodostaa non-formaaleilla ja informaaleilla tavoilla, kuten vapaaehtoistyössä, hankittujen taitojen ja osaamisen tunnustaminen.

Envision 4.7 -tiekartta painottaa kaikkien koulutusmuotojen yhtäläisen arvostuksen tärkeyttä ja elinikäisen oppimisen mahdollisuuksien tukemista, jotta Agenda 2030:n visio saavutettaisiin ja samalla toteutettaisiin sen ketään ei jätetä -periaate (leave no one behind). Koska useimmat kestävän kehityksen tavoitteet keskittyvät formaaliin koulutukseen ja nuorten koulutukseen, on ratkaisevan tärkeää ottaa mukaan myös kattava käsitys aikuiskoulutuksesta, jonka erityisenä painopisteenä on uusien taitojen ja valmiuksien omaksumisen lisäksi kansalaisuuskasvatus ja kestävä kulttuuri. Elinikäinen oppiminen, kasvatus ja koulutus ovat siksi ratkaisevan tärkeitä edistettäessä yhtäläisiä mahdollisuuksia, sosiaalista osallisuutta ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä kestävästä tulevaisuudesta, koska ne edistävät suoraan kestävän kehityksen tavoitetta 4.7 ja kaikkia muita kestävän kehityksen tavoitteita.

TARGET 4.7

Varmistaa vuoteen 2030 mennessä, että kaikki oppijat saavat kestävän kehityksen edistämiseen tarvittavat tiedot ja taidot esimerkiksi kestävästä kehityksestä ja kestäviä elämäntapoja, ihmisoikeuksia, sukupuolten tasa-arvoa, rauhan ja väkivallattomuuden kulttuurin edistämistä, maailmankansalaisuutta, kulttuurien monimuotoisuuden sekä kulttuurin osuutta kestävässä kehityksessä arvostavan koulutuksen kautta

Miten EU voi edistää elinikäistä oppimista?

Bridge 47 pitää elinikäisen oppimisen kokonaisvaltaista hyväksymistä tärkeänä tapana edistää oppimista yhteiskunnissa, mikä vuorostaan on avain kestävän kehityksen tavoitteiden edistämiseen EU:ssa. Vaikka koulutus onkin pitkälti kansallisten hallitusten ohjauksessa, EU ja sen jäsenvaltiot ovat tunnustaneet elinikäisen oppimisen tärkeyden useissa keskeisissä toimintapoliittisissa asiakirjoissa, kuten 22.5.2018 annetussa neuvoston suosituksessa elinikäisen oppimisen avaintaidoista.¹ Suositus tukee aloitteita, joilla halutaan kehittää ja edistää kestävän kehityksen tavoitteen 4 mukaista kestävän kehityksen koulutusta, sekä käsittelee laajasti koulutus- ja oppimisympäristöjä (formaaleja, non-formaaleja ja informaaleja) elinikäisen oppimisen näkökulmasta.

Marraskuussa 2019 annetussa neuvoston päätöslauselmassa eurooppalaisen koulutusalueen kehittämisestä tulevaisuuteen suuntautuvien

koulutusjärjestelmien tukemiseksi² tunnustettiin elinikäisen oppimisen tärkeys EU:n strategisen ohjelman edistämiseksi. Päätöslauselmassa painotettiin erityisesti, että vihreään muutokseen tähtäävässä työssä ”on otettava mukaan kaikki koulutustasot ja koulutuksen muodot kaikissa elämänvaiheissa ja mahdollistettava paikallis- ja aluetason toteuttamat ja yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa toteutetut toimet, jotta voidaan edetä asiaankuuluvien YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanossa”. Lisäksi päätöslauselmassa todettiin, että ”oikeus laadukkaaseen ja osallistavaan koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen olisi taattava kaikissa elämänvaiheissa varhaislapsuudesta vanhuuteen ja kaikilla koulutustasoilla ja koulutuksen muodoissa.”

¹Neuvoston suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista, 22.5.2018.

²Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusalueen kehittämisestä tulevaisuuteen suuntautuvien koulutusjärjestelmien tukemiseksi, 18.11.2019.

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma

Jotta EU voisi onnistuneesti muuntautua runsashiilisestä vähähiiliseksi taloudeksi ja parantaa samalla kansalaisten elämänlaatua, on ratkaisevan tärkeää varmistaa, että jokaiselle yksilölle rakentuu valmiuksia osallistua yhteistyössä systeemisen muutoksen aikaansaamiseen. Vihreän kehityksen ohjelma haluaa varmistaa tämän muutoksen onnistumisen ottamalla mukaan ”koko yhteisön” edellä mainitun vuonna 2019 annetun neuvoston päätöslauselman mukaisesti. Elinikäinen oppiminen on ratkaisevassa asemassa näin laajan osallistumisen edistämiseksi.

Euroopan digitaalinen valmius

EU:n sitoutuminen varmistamaan, että digitalisaatio palvelee ihmisiä ja ympäristöä ja noudattaa kaikessa kestäväen kehityksen periaatteita, edellyttää uudenlaisen osaamisen ja valmiuksien kehittämistä kaikenikäisissä ihmisissä ja erilaisissa ympäristöissä, mukaan lukien informaalit ja non-formaalit ympäristöt. Digitaalitaitoja ja työpaikkoja edistävä koalitiio,³ joka tähtää suurten kansanjoukkojen digitaalisten taitojen kehittämiseen monialaisella yhteistyöllä, on askel kohti tämän tavoitteen toteutumista. Jotta ketään ei jätetä tästä kehityksestä (leave no one behind -periaate), elinikäisen oppimisen periaatteen on oltava valtavirtaa näissä hankkeissa.

Ihmisten hyväksi toimiva talous

Jotta kaikilla eurooppalaisilla olisi yhtäläiset mahdollisuudet elämässään, jokaisella on oltava ”oikeus laadukkaaseen ja osallistavaan koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen” – tämä on Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ensimmäinen periaate. Elinikäinen oppiminen, varsinkin kun se liittyy tavoitteeseen 4.7, vastaa myös muihin pilarin periaatteisiin (työ- ja yksityiselämän yhteensovittaminen, sosiaalinen suojelu), koska se keskittyy oppijan tarpeisiin. Erasmus+ -ohjelman opas tukee korkea-asteen, ammatillisen koulutuksen sekä koulu- ja aikuiskoulutuksen henkilöstön liikkuvuusprojekteja elinikäisen oppimisen periaatteiden hengessä. Uusi Euroopan osaamisohjelma⁴ esittelee koulutuksen tavoitteita ja sisällyttää kestäväen kehityksen tavoitteet useimpiin ohjelman toimenpiteisiin, jotta oikeus koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen toteutuisi kaikkialla Euroopassa.

Vahvempi EU maailmannäyttämöllä

Uuden kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen⁵ myötä EU sitoutui tukemaan ”osallistavaa elinikäistä oppimista sekä tasapuolista laadukasta koulutusta, erityisesti varhaislapsuudessa ja alemman perusasteen koulutuksessa”. Elinikäiseen oppimiseen perustuva lähestymistapa on avainasemassa Agenda 2030:n tavoitteiden edistämiseksi ja EU:n omien kehityspoliittisten tavoitteiden toteutumisessa EU:n rajojen ulkopuolella.

Eurooppalaisen elämäntavan edistäminen

EU:n perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artikla), ja näitä arvoja on edistettävä yksilön koko elinkaaren ajan, myös aikuiskoulutuksessa formaaleissa, non-formaaleissa ja informaaleissa ympäristöissä. EU on sitoutunut panostamaan elinikäiseen oppimiseen näiden arvojen edistämiseksi ja kestäväen kehityksen tavoitteiden toteuttamiseksi eurooppalaisen koulutusalueen kaltaisilla aloitteilla.

Uutta vauhtia eurooppalaiselle demokratialle

EU toteaa, että kansalaisilla on oltava vahvempi rooli EU:n päätöksentekoprosessissa ja prioriteettien asettamisessa. Tämän ymmärtäminen on keskeisellä sijalla keskusteltaessa Euroopan tulevaisuudesta. Jotta kansalaisten osallistuminen olisi merkityksellistä, kansalaisten on oltava halukkaita osallistumaan prosessiin aktiivisina toimijoina. Elinikäinen oppiminen on tärkeää tällaisen toimijuuden varmistamiseksi, koska se antaa kaikille Euroopan kansalaisille iästä riippumatta valmiudet kriittiseen ajatteluun ja riittävien tietojen hankkimiseen.

³Digitaalitaitoja ja työpaikkoja edistävä koalitiio, vuodesta 2016 alkaen.

⁴Euroopan komissio, [Euroopan osaamisohjelma kestäväen kilpailukykyyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskykyyn tueksi](#), 2020.

⁵Uusi kehityspolitiikkaa koskeva eurooppalainen konsensus ”Meidän maailmamme, meidän ihmisarvomme, meidän tulevaisuutemme”, 2017.

Suosituksset

Jotta EU voisi toteuttaa kestävä kehityksen tavoitteet menestyksekkäästi ja edistää samalla prioriteettejaan, **Bridge 47 kehottaa kaikkia toimijoita** ryhtymään Envision 4.7 -tiekartan suositusten mukaisesti seuraaviin toimiin:

1. Tavoitteen 4.7 saavuttamiseksi on luotava yleiseurooppalainen kokonaisvaltainen strategia, joka määritellään ja toteutetaan kaikilla tasoilla ja johon sisältyvät elinikäinen oppiminen, aikuiskoulutus sekä non-formaali ja informaali oppiminen.
2. On lisättävä tietoisuutta siitä, miten aikuisoppiminen määritellään, miten se myötävaikuttaa kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen ja miten se liittyy EU:n jäsenvaltioiden olemassa olevaan politiikkaan ja menettelytapoihin, EU:n poliittiseen johtajuuteen ja palveluihin.
3. On sitouduttava muodostamaan merkityksellisiä kumppanuuksia formaalin, non-formaalin ja informaalin koulutuksen tarjoajien kanssa alueellisella, kansallisella ja Euroopan laajuisella tasolla. Tähän kuuluvat kumppanuudet sopivien kansalaisjärjestöjen ja niitä edustavien politiikan ja menettelytapojen kehittämistyössä sekä riittävien resurssien ja toimintaedellytysten tarjoaminen, jotta kansalaisyhteiskunnan kyky edistää yhdenmukaisia elinikäisen oppimisen lähestymistapoja tehostuisi.
4. Elinikäisen oppimisen periaate on sisällytettävä muihin yleisiin menettelytapoihin ja ohjelmiin (kuten kestävä kehitys, terveys, työllisyys ja muuttoliike). Varsinkin Euroopan laajuuden, kansallisen ja alueellisen koulutuspolitiikan ja menettelytapojen on huomioitava tarve formaalille, non-formaalille ja informaalille koulutukselle, jotta tuloksena on johdonmukainen ja osallistava lähestymistapa, joka painottaa sukupolvien ja kulttuurien välistä oppimista kaikilla kasvatuksen ja koulutuksen tasoilla.

Bridge 47 kehottaa myös EU:n jäsenvaltioita toimimaan seuraavasti:

5. On laadittava ja pantava täytäntöön lainsäädäntöä, kehitettävä rakenteita ja varmistettava rahoituksen riittävyys varsinkin elinikäiseen oppimiseen liittyvän aikuiskoulutuksen sekä non-formaalin ja informaalin oppimisen alalla.

Bridge 47 kehottaa myös Euroopan komissiota toimimaan seuraavasti:

6. On hyödynnettävä nykyisiä prosesseja ja ohjelmia, jotta elinikäinen oppiminen, joka kattaa aikuiskoulutuksen sekä non-formaalin ja informaalin oppimisen, otettaisiin osaksi sisäisiä lausuntokierroksia sekä kaikkia yhteisten kehysten ja niitä koskevien rahoituspäätöksien ohjeasiakirjoja, jotta käytäntöjen jatkuvuus ja toimeenpano voidaan varmistaa.

Bridge 47 kehottaa myös Euroopan parlamenttia toimimaan seuraavasti:

7. On seurattava ja edistettävä elinikäisen oppimisen, joka kattaa aikuiskoulutuksen sekä non-formaalin ja informaalin oppimisen, periaatteiden toteuttamista EU:n politiikassa.

Tämän asiakirjan sisältö on yksinomaan 15 hankekumppanin vastuulla eikä sen voida millään tavalla katsoa edustavan Euroopan unionin näkemyksiä.